

Chris Houtman

De Veleda- voorspelling

Karakter Uitgevers B.V.

PROLOOG

Brittannia, in het zevende regeringsjaar van keizer Nero¹ Uit de aantekeningen van Elfleda Obrechtsdochter

Duizenden omgehakte eiken. Niet eens gerooid. Het kostbare hout ligt zinloos weg te rotten. Dit was ooit een van de mooiste en heiligste plekken op aarde, Ynys Môn, eiland aan de westkust van Brittannia.² Hier kwamen Kelten en zelfs Germanen van overzee samen om Moeder Aarde te bezingen. Hier brachten ze eer aan hun voorouders door dierbare herinneringen met elkaar te delen, hier ontstonden de verhalen en tradities die hen bezielde tot grootse daden, hier koesterden ze hun kennis van de natuur. Dit heiligdom is door de Romeinen in blinde haat vernietigd. Maar wat hebben deze woudreuzen Rome ooit misdaan? Met hun wijd gespreide takken heetten zij de bezoekers van dit heilige eiland welkom. Een koppel raven vliegt verdwaasd rond. Waar moeten zij dit voorjaar hun nest bouwen?

---

1 Omstreeks 61 na Chr.

2 Het huidige Anglesey

Rome, in het vierde regeringsjaar van keizer Nero

Er weerklonk zenuwachtig gefluister in de gang buiten de audiëntiehal van het keizerlijk paleis. Enkele tientallen personen stonden gespannen doch keurig in de rij, in de hoop deze ochtend het woord te mogen richten tot Nero Claudius Caesar Augustus Germanicus, de jonge vorst die al sinds zijn zestiende jaar als almachtige keizer over hen en tientallen miljoenen andere onderdanen heerste. De wachtenden waren afkomstig uit alle windstreken van het rijk, sommigen hadden er een lange en soms gevaarlijke reis voor overgehad om hun heerser te spreken te krijgen. Ze kwamen uit alle lagen van de bevolking, er waren gewone burgers bij, maar ook Romeinse bestuurders en officieren, schatrijke zakenlui, kunstenaars en wetenschappers, koningen en stamhoofden van bevriende volkeren. Allemaal hadden ze een reden om de keizer te willen spreken. Sommigen waren gekomen met smeekschriften, anderen vanwege een juridisch geschil of bestuurlijke problemen of malversaties. Maar er stonden ook personen tussen die bij het Hof in de gunst hoopten te komen door de geschenken die ze bij zich hadden of de beloften die ze bereid waren te doen. Het was bekend dat sommige extreme vleiers zelfs zover gingen dat ze de keizer tot hun enige erfgenaam benoemden, maar of dat verstandig was viel te bezien, want er waren gevallen bekend dat een dergelijke belofte tot een voortijdige dood had geleid.

Onder het gemêleerde gezelschap van deze ochtend bevond zich ook de vijfendertigjarige Gaius Plinius Secundus. Deze oud-cavalerieofficier was twee jaar geleden naar Rome teruggekeerd, na lange tijd gediend te hebben in Boven- en Beneden-

Germania. Hij was ruim twintig pond zwaarder geworden, nog net niet te dik om eventueel weer in actieve dienst te gaan, maar het was duidelijk dat het goede Romeinse leven grip had gekregen op zijn van nature tot corpulentie geneigde lichaam. Sinds hij weer in de hoofdstad woonde, probeerde Plinius zo veel mogelijk buiten beeld te blijven bij het Hof en gek genoeg maakte juist dit bezoek van vandaag aan de keizer deel uit van diezelfde overwegingen.

‘Wat is de reden van uw komst?’ vroeg een hooghartig klinkende paleislaaf. De man droeg een met goud afgezette tunica, was opgemaakt als een Egyptische hoerenmadam en sprak met een krakerige falsetstem. In zijn hand had hij een schrijftablet waarop hij de gegevens van de wachtenden noteerde. ‘Wel?’ vervolgde hij ongeduldig, toen Plinius hem niet snel genoeg antwoordde.

‘Ik eh... ik heb een traktaat geschreven dat ik graag aan Zijne Majesteit wil opdragen en aanbieden.’

‘Waarover?’

‘Pardon?’

‘Waar gaat dat stuk over?’ schamperde de protserige uitslover. ‘En waarom zou het de keizer eer verschaffen als zijn naam hieraan verbonden wordt?’

‘Het is getiteld *De laculaione esquestri*, het gaat over...’

De paleislaaf slaakte een geïrriteerde zucht. ‘Laat me raden: het nut van speerwerpen in de cavalerie.’

Plinius knikte bedeesd, enigszins uit het veld geslagen door de sarcastische wijze waarop hij door deze dienstklopper werd bejegend.

‘En waarom zou dit onze keizer behagen? Denkt u dat hij niets beters te doen heeft dan zich te verdiepen in dit soort flutonderwerpen?’

Plinius moest zich inhouden om niet uit te vallen tegen deze zelfingenomen blaaskaak. Het was schandalig hoe je aan het Hof behandeld kon worden door de aldaar werkzame slaven, maar je erover beklagen was niet verstandig aangezien deze onderkruipers door hun gevele en totale dienstbaarheid altijd het oor hadden van de keizer. Daardoor waren velen van hen, ondanks hun

slavenstatus, belangrijke ambtenaren geworden en waren de gewieksten onder hen veel machtiger dan menig Romeins staatsburger.

Het gefluister op de gang verstomde toen een oudere heer verscheen, gekleed in een hagelwitte *toga praetexta*. Plinius herkende hem meteen, het was niemand minder dan Lucius Annaeus Seneca, de tweeënzestigjarige filosoof en schrijver, die het tot de voornaamste adviseur van de keizer had geschopt. Plinius, die zelf ook veel schreef en studeerde, was ooit een enorme bewonderaar geweest van deze stoïcijnse geleerde, maar dat respect was verdwenen sinds hij uit betrouwbare bronnen had vernomen op welk een schandalige wijze Seneca zichzelf aan het Hof verrijkte met het aannemen van smeergelden, uitbuiting van provinciale en stedelijke gezagsdragers, afpersing van belastinginners en het witwassen van crimineel verkregen kapitalen door op grote schaal te investeren in de zilver- en goudmijnen in Hispania en Brittannia. In zijn chique toga en met zijn kunstig gecoiffeerde baardje oogde Seneca nog steeds als een integere stoïcijn, maar de meeste mensen wisten beter. Als je hem een hand gaf, was het verstandig om daarna te controleren of al je vingers er nog aan zaten.

‘Nee maar! Plinius!’ klonk het. Vanuit de deuropening trad Sextus Afrianus Burrus, de prefect van de Praetoriaanse Garde, naar voren. Plinius kende hem uit de periode dat Nero’s voorganger keizer Claudius de scepter zwaaide in Rome. Burrus hield indertijd toezicht op de financiën van het rijk, maar op voorpraak van Agrippina, Nero’s moeder, was hij vier jaar geleden benoemd tot prefect van de keizerlijke lijfwacht, een van de machtigste posities van het rijk. Met een spottende glimlach beende de bullebak op Plinius af.

‘Wat brengt jou hier, ouwe paardenneuker? Waar heb je uitgehangen de laatste twee jaar? Zit jij alleen maar je geld te tellen op je landgoed in Comum of ben je ook nog met iets bijzonders bezig?’

‘Ik heb een geschrift dat ik graag aan de keizer wil aanbieden.’ Hij toonde Burrus de titel van de boekrol die hij bij zich had.

‘Speerwerpen bij de cavalerie?’ Burrus keek bedenkelijk. ‘Serieus?’

‘Er staan enkele interessante tactische innovaties in, waar alle cavalerie-onderdelen van onze legioenen baat bij kunnen hebben. In die zin dient het een algemeen belang. Ik dacht dat ik de keizer er een plezier mee kon doen.’

‘Ik ga je niet verbieden om het aan Zijne Majesteit aan te bieden, maar stel je je er niet te veel van voor. Heb je niks beters?’

Met opzet trok Plinius zijn meest onbenullige gezicht. ‘Mischien. Ik ben thuis ook nog bezig met een achtdeelig boek getiteld *Dubiis sermonis octo*, een uitermate leerzame verhandeling over onze grammatica, al zeg ik het zelf. Met een aantal leuke suggesties over hoe je kunt spelen met taal en hoe je...’

Burrus onderbrak hem, schudde meewarig zijn hoofd en wees verveeld op het speerwerptractaat. ‘Geef maar hier.’

‘Maar ik wilde het persoonlijk aan de keizer aanbieden.’

‘Dat zou ik niet doen. Nero heeft een ongelofelijke pestbui vandaag. Ik zorg dat hij het op een gepast moment ontvangt.’

Plinius probeerde zo teleurgesteld mogelijk te kijken. ‘Dus ik mag niet op audiëntie?’

‘Het mag. Het is zelfs je goed recht als Romeins staatsburger, maar is het verstandig, moet je je afvragen. De keizer heeft vanochtend in razernij een van zijn favoriete slaven halfdood geslagen. Je mag blij zijn als hij je straks dit hele geschrift niet in het openbaar laat opeten. Ga lekker naar huis en stort je op dat achtdeelige boek over onze grammatica. Neem er alle tijd voor, zou ik zeggen. Ik wens je een fijne dag.’

En met die woorden werd Plinius het paleis uit gewerkt. Hij kon een flauwe glimlach amper onderdrukken toen hij het met marmer beklede gebouw verliet en de trappen van de Palatijn afliep. Missie geslaagd, dacht hij bij zichzelf. Ik sta nu bij het Hof officieel te boek als de saaiste en de meest zinloze man van Rome. Van mij worden geen grootse daden meer verwacht. Prima. Dan kan ik thuis heerlijk rustig verder werken aan mijn projecten die er wél toe doen!

